

Wilhelm (VS):

Jeg takker skatteministeren for hans bekræftelse af min udlægning af den såkaldte udbyttebegrænsningslov, men jeg synes, det skal stå lidt mere krystallklart som afslutning på denne runde. Skatteministerens ord betyder jo rent faktisk, at denne udbyttebegrænsningslov ikke dæmper op for en omgæelse af loven ved at ændre praksis fra en aktieudstedelse til en udstedelse af konvertible obligationer. Det synes jeg er værd at få frem, for denne udbyttebegrænsningslov, både forrige år og i indeværende år, blev jo lagt frem af regeringen og af forligspartierne i et forsøg på at bilde lønarbejderne ind, at der fandtes et modstykke til tvangslovene på overenskomstområdet. Det skulle sandelig også gå ud over udbytterne. Her har vi et af de helt konkrete eksempler på — og det har man vidst hele tiden — at det gjaldt ikke. Der er smuthuller, og man har kendt dem, de er ikke stoppet til, de var til at forudse.

Ordningerne har eksisteret, som hr. Glistrup siger, i årevis. Man har med vilje ikke ønsket at stoppe disse ting. Der er stadig væk både mulighederne for friaktier, for fondsaktier og altså også for konvertible obligationer til 13 pct.

Ordføreren for forslagsstillerne (Knud Jespersen) (DKP):

Jeg skal benytte lejligheden til at takke skatteministeren for bemærkningen om, at man var villig til at kigge på problemet. Jeg vil gerne have understreget, at sådan som diskussionen har fornet sig, forstår jeg, at skatteministeren — og ingen har bestridt det — er enig i, at det er et problem, hvorom der ikke foreligger fornødne regler og fornødne bestemmelser. Det, vi ville med dette lille beskedne forslag, var at pege på den side af sagen. Jeg håber derfor, at vi kan få et positivt udvalgsarbejde, idet jeg går ud fra, at ingen i det høje ting bare vil være med til at tage skatter fra de folk, hvis indtægter man kan kontrollere, uden også at ville kigge på de såkaldte konvertible obligationer, hvor man forvandler profitter til fradragsberettigede renter.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg skal kun for en ordens skyld gøre to

bemærkninger. Der er efter min bedste vurdering ikke uklarhed om behandlingen af disse konvertible obligationer. Derfor kan der godt være knyttet nogle problemer til dem.

Jeg skal overlade helt til hr. Wilhelm selv at drage meget vidtgående konklusioner; han kan ikke hæfte mig op på dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om beskatning af agio [af Ove Jensen m. fl.]
(Lovforslag nr. 49. Fremsat 23/10 75).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om påbuddingen af indkomst- og formueskat til staten. (Beskatning af kursgevinst og -tab på fremmed valuta).

(Lovforslag nr. 82. Fremsat 21/11 75).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Det forslag, der i dag er til behandling, er i alt væsentligt, bortset fra en mindstegrænse, identisk med det forslag, som fremskridtspartiet fremsatte i forrige samling. Det tidligere forslag fra fremskridtspartiet indeholdt ingen som helst begrænsninger i adgangen til at fradrage valutakurstab på selvangivelsen, og bl. a. derfor kunne jeg ikke støtte forslaget.

Derimod var regeringen enig med de fleste af de øvrige partiers ordførere i, at svingninger i valutakurserne volder betydelige problemer for erhvervslivet, og jeg kunne ved førstebehandlingen af fremskridtspar-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

tiets forslag oplyse, at vi ville gennemføre en nærmere undersøgelse af problemet — et tilsagn, jeg i øvrigt allerede havde givet hr. Stetter. Resultatet af denne undersøgelse og af regeringens overvejelser foreligger nu. Jeg skal henvise til det lovforslag, som jeg fremsatte den 21. november, og som efter min og regeringens opfattelse indeholder en rigtigere og rimeligere løsning af dette i samfundsmæssig henseende vigtige spørgsmål.

To hovedforskelle på regeringens forslag og forslaget fra fremskridtspartiet skal jeg nævne. For det første omfatter regeringens forslag ikke private lån, f. eks. lån til erhvervelse af feriebolig i udlandet. For det andet omfatter regeringens forslag ikke finanslån, der er optaget eller ydet før 1. januar 1976.

Jeg skal i øvrigt henvise til bemærkningerne til regeringens lovforslag og til min fremsættelsestale.

Camre (S):

De foreliggende forslag omhandler det samme spørgsmål, nemlig beskatningen af kursgevinster og -tab på fremmed valuta, og ministeren har redegjort for interessen i at ændre på den eksisterende lovgivning.

Der er kun tre reelle forskelle på forslaget fra regeringen og fremskridtspartiets forslag. Regeringens forslag omfatter alle beløbsstørrelser, medens fremskridtspartiet sætter en grænse nedad på 10.000 kr. Vi finder ikke, det vil være rigtigt at afskære en tabsføring, henholdsvis indtægtsføring, af beløb under denne grænse, og jeg må derfor anbefale ministerens forslag på dette område.

Regeringens forslag omfatter gevinster og tab med tilknytning til erhvervsmæssig virksomhed, hvorimod fremskridtspartiets forslag omfatter alle former for gevinster og tab, altså også de rent private. Dette sidste finder vi ikke vil være rimeligt.

Det socialdemokratiske forslag har for det tredje en bestemmelse om, at lån og kreditter, som er optaget eller ydet som finanslån eller lån optaget ved emission af obligationer i udlandet, kun medregnes i tabs-, henholdsvis gevinstopgørelsen, hvis lånet er optaget fra og med 1. januar 1976, hvorimod fremskridtspartiets forslag omfatter alle gevinster og tab konstateret efter 1. januar.

Om det sidste vil jeg sige, at i forbindelse med de forpligtelser, som er indgået, og hvor lånet altså er finansieret som før nævnt, har man ved optagelsen kendt disse betingelser, og det vil derfor være rimeligt at foretage den nævnte begrænsning.

Jeg skal anbefale det af regeringen fremsatte forslag til hurtig behandling i udvalget.

Jens Foged (V):

Da mit partis ordfører, hr. Christophersen, ikke kan være til stede, skal jeg ganske kort give udtryk for, at vi har den indstilling, som hr. Christophersen gav udtryk for i fjor med hensyn til fremskridtspartiets forslag, idet vi dog naturligvis har bemærket, at der nu er indføjet en bestemt begrænsning.

Med hensyn til ministerens forslag så er vi klar over, at der her findes nogle problemer. Vi vil gerne i udvalget positivt medvirke til at finde frem til rimelige ordninger.

Gudme (RV):

Da vi i foråret havde lejlighed til at drøfte det forslag, som fremskridtspartiet nu næsten uændret fremsætter om beskatning af agro, gav jeg på det radikale venstres vegne udtryk for, at vi var sympatisk indstillet over for en lovgivning i denne retning, men at vi nok syntes, man gik lovlig vidt, specielt derved at man ikke undtog de private tab og de private gevinster på valutaen.

Nu kommer forslaget praktisk taget uændret igen med en efterlysning af, at regeringen skulle komme med et initiativ, og i hælene herpå kommer så regeringsinitiativet.

I den form, som regeringsforslaget har, opfylder det et løfte, som de fem forligspartier gav hinanden i september, og jeg kan for mit vedkommende sige, at jeg synes, løftet er opfyldt til punkt og prikke. Der kan være praktiske enkeltheder, som det kan være nødvendigt at drøfte i skatte- og afgiftsudvalget, men jeg skal for mit vedkommende kort sige det sådan: vi finder stadig væk, at det forslag, som fremskridtspartiet fremsætter om beskatning af agro, er for vidtgående, og det bliver derfor ikke løsningen, mens derimod ministerens forslag er den løsning, vi har efterlyst.

Stetter (KF):

Vi kan takke ministeren for lovforslag nr. 82 (angående beskatning af kursgevinst

[Støtter.]

og -tab på fremmed valuta). Indholdet dækker det ønske, som jeg fremsatte i et spørgsmål til ministeren den 23. april i år, således som ministeren var så venlig at understrege. Der er handlet hurtigt i sagen, og vi glæder os over, at der nu bliver ordnede og rimelige forhold på feltet.

Vi er tilfredse med, at forslaget omfatter alle former for realiseret kurstab og avance på fordringer af gæld, der har tilknytning til erhvervsmæssig virksomhed. Vi er enige med regeringen i, at det er nødvendigt med denne begrænsning, og derfor kan vi heller ikke støtte det af fremskridtspartiet fremsatte forslag.

Vi er også enige med ekspertudvalget og ministeren om, at hvis finanslån m. v. ikke var blevet omfattet af den nye bestemmelse, ville der opstå risiko for, at der skete en omlægning fra lange til korte kreditter.

Industrirådet har på et tidligere tidspunkt fremhævet, at gennemførelsen af denne skattemæssige ordning betyder, at kun en del af de eventuelle tab kan dækkes ind, nemlig tab i de virksomheder, som arbejder med overskud. Det er naturligvis rigtigt, og det er også indlysende, at mulighederne herfor vil stille sig meget forskelligt fra virksomhed til virksomhed. Jeg håber imidlertid, at Industrirådet alligevel vil hilse dette forslag velkommen.

Vi skal gøre vort til en hurtig udvalgsbehandling, således at de mange virksomheder, der arbejder med udenlandske lån og kreditter, opnår ret til fradrag for konstaterede kurstab. Vi er tilfreds med, at regeringen har imødekommet vor kritik af de hidtidige retstilstande.

Ømann (SF):

Det er to meget interessante forslag, vi har til behandling. Nu er forskellen mellem dem allerede udmalet, så det skal jeg ikke gå nærmere ind på. Jeg kan naturligvis ikke støtte fremskridtspartiets forslag, fordi det omfatter samtlige lån, også private. De er interessante af to grunde, og det kom frem i den konservative ordførers udtalelser her, at det; det drejer sig om, var fradrag af tab. Forslagene er altså udtryk for en dyb mistillid til dansk valuta; det er tabene, det drejer sig om. Hvis det var gevinsterne, der var tale om i en opgangstid for dansk valuta,

var disse forslag aldrig kommet frem. Vel, det var én ting. Jeg synes ikke, det er særlig klogt at fremsætte sådanne mistillidsvota til dansk valuta.

Men der er en anden ting, som er meget, meget mere interessant, som også kom frem, da den konservative ordfører talte. Han sagde, at det netop var udmærket, at man udskilte de private lån, og derfor kunne han ikke gå ind for hr. Glistrups forslag. Nu har jeg skændtes og diskuteret med hr. Stetter gennem de sidste 10 år, om det var muligt at skelne mellem private renter og erhvervsmæssige renter. Her har vi tilståelsen. Det er meget vel muligt at skelne imellem, om et finanslån er privat optaget eller optaget i erhvervsøjemed. Tak for tilståelsen, tak også for tilståelsen fra regeringens side, fra skatte- og afgiftsministerens side, hvis forslag jo netop er udformet på den måde, at man sondrer imellem privat gæld og erhvervsmæssig gæld og dermed nødvendigvis også imellem private renter og erhvervsmæssige renter. Jeg inkasserer dette her med tak, og jeg håber, man ikke glemmer det i andre forbindelser.

Men i øvrigt er disse forslag også interessante, fordi de giver os anledning til i udvalget at se på, hvad det egentlig er, hele dette låneområde dækker. Hvad dækker disse finanslån? Er det rendyrkede erhvervsmæssige lån alle sammen? Hvad er reglerne for deres ydelse? Hvortil er de anvendt? Jeg skal røbe, at jeg kender et privat tilfælde, hvor man har brugt et finanslån, et udmærket schweizisk lån til god kurs, til at erhverve et naboparcelhus. Den pågældende var gartner og havde altså papirerne i orden, han var erhvervsdrivende. Andre er henvist til at gå hen og inkassere deres kurstab på Børsen. Det ville være meget interessant at få rodet op i, hvad hele dette område egentlig dækker, hvilket styr Nationalbanken overhovedet har på ydelsen af disse lån.

Jeg er ikke særlig positiv, jeg synes, der var mange andre krøller på skattelovgivningen, vi godt kunne rette ud fremfor den, men jeg erkender, at den sondring, man har været inde på, og de sager, det har givet anledning til skatteadministrativt, har været meget store, og det ville være meget lettere at slå en streg hen over det og sige, at hele skidtet kan trækkes fra eller lægges til alt

[Ømann.]

efter tab eller gevinst. Så vidt er jeg enig, men jeg synes ikke, det har den overvældende samfundsmæssige betydning, som jeg synes skatte- og afgiftsministeren gav udtryk for.

Jeg vil se på disse forslag med skepsis. Jeg vil benytte lejligheden til at få rodet op i hele dette område. Jeg vil ikke tilkendegive, om jeg vil stemme for, eller jeg vil stemme imod. Jeg vil se på sagerne.

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig først sige, at vi jo i en tidligere samling har udtrykt vores positive indstilling over for det af fremskridtspartiet fremsatte forslag, dog med antydning af, at vi fandt, det muligvis kunne være for vidtgående. Men vi har hele tiden foreholdt dette ting og ministeren, at det måtte være rimeligt, at man efterhånden fandt frem til en ordening, hvorefter man kunne føre kurstab ind over driftsregnskabet, idet det er ganske urimeligt i dette samfund hele tiden at sige til erhvervslivet: vel, I kan ikke låne pengene i dette land, I må ud på det udenlandske marked, og så bagefter lade dem tage følgerne af den usikkerhed, der er i de valutatiske forhold. Derfor må vi da sige, at forslaget fra regeringens side er en imødekommeelse af det, vi gentagne gange har fremført, og sådan set en videreførelse af disse tanker. Jeg ved ikke, om det var et pålæg — det var det vel næsten, måske var det blot en hensyntagen fra ministeriets side i septemberforligsforhandlingerne — at man ville nedsætte et udvalg, som skulle fremkomme med en betænkning, som altså er kommet, om disse forhold. Deri ser vi da i alt fald, at regeringen har opfyldt sin forpligtelse over for visse af forligspartierne, som fremhævede dette som noget særdeles væsentligt i forliget.

For, som vi fremførte, det er jo kun de færreste virksomheder, der har den fornødne ekspertise til at kunne spekulere i valutasvingningerne, men der er visse, nemlig de store virksomheder, som netop har den ekspertise. At de undertiden tager fejl, ophæves vel af, at man fordeler sine spekulationer over forskellige valutaer, men den lille virksomhed, som nødvendigvis må have et lån for at kunne investere, har ikke den ekspertise og må henvende sig til sine bank-

forbindelser, og bankforbindelsen har ikke den fornødne ekspertise på dette område, hvilket bevirker, at i alt fald for øjeblikket mange på det valutatiske område har måttet notere alvorlige kurstab, idet en stor del af finanslånene er optaget i schweizerfranc, og de nu må til at betale de kursstigninger, som har været på schweizerfrancs. Det må være en rimelig retfærdighedsgerning over for disse virksomheder, som sådan set prøver på at være virksomheder og ikke spekulanter på valutaområdet. De er først og fremmest virksomheder, som skal prøve på at producere noget, og så må de optage lån, og det må de gøre i udlandet for at kunne producere det, de ønsker til gavn også for den arbejderstand, som undertiden kan have en vis modvilje mod den goodwill, vi somme tider herfra kan udvise over for virksomhederne, bl. a. i dette tilfælde.

At dette forslag vil have en heldig indvirkning på selve renteniveauet, altså at renteniveauet i Danmark eventuelt vil falde en smule, er i alt fald min formening, og det glæder mig, at jeg kan støtte den antagelse på de eksperter, som jeg mener det er, der har lavet denne betænkning, hvorefter dette lovforslag er udformet, og som skal være med til i alt fald at retlede os med hensyn til vores stillingtagen til forslaget; jeg citerer fra side 49 i betænkning nr. 753 af 17. oktober 1975, hvor der står:

„Indførelse af skatteregler af den her omhandlede karakter vil for Danmarks vedkommende formentlig få større betydning for låntagning end for kreditgivning. Det kan ikke afvises, at flere virksomheder endnu inden for valutabestemmelsernes rammer vil søge at finansiere deres virksomhed ved optagelse af lavere forrentede udenlandske lån. En voksende interesse for at søge finansiering i udenlandsk valuta vil kunne muliggøre en indsnævring af forskellen mellem det danske og internationale renteniveau. Dette vil fra erhvervslivets synspunkt antagelig blive anset som en fordel.“

Det må være væsentligt, at vi i øjeblikket i alt fald koncentrerer os om, hvad der vil være til fordel for det erhvervsliv, som er forudsætningen for at skaffe disse arbejdspladser, som vi har så hårdt brug for.

På den anden side er der visse afgrænsninger, som også bl. a. SF's ordfører frem-

[Arne Ejerregaard.]

førte, som jeg mener kan være vanskelige. Endvidere kan der være andre afgrænsninger, som også kan være vanskelige: hvad med de udenlandske virksomheders investeringer i Danmark? Jeg mener i alt fald ikke, de skal have den samme stilling som vore egne virksomheder. Jeg ved ikke, om det kan undgås, og også i betænkningen udtrykkes der tvivl herom; så vidt jeg husker, redegøres der på betænkningens side 47 og 48 for, at det vil være særdeles vanskeligt at undtage disse fra at kunne udnytte det, vi her er med til at gennemføre. På den anden side mener jeg, fordelene ved dem er så store, at ulemperne, som der også er sagt i betænkningen, ikke kan opveje disse fordele, som der er ved at gennemføre dette.

Jeg er stort set enig i forslaget, men jeg ville dog gerne vide, om det ikke var muligt at føre det længere tilbage end til netop den dag, man gennemfører loven. Er det rimeligt, at de, der har optaget lån i 1974 og 1975, ikke skal have nogen fordel heraf? Nu ved vi jo, at den kortest mulige lån-optagning er 5 år, og der kan være nogle, der er længere. Det vil selvfølgelig sige, at de, der har optaget lån i år eller sidste år, ikke får nogen fordel af den lov, vi laver her. Er det rimeligt, at de, som er blevet vanskeligt stillet i årene især fra 1973 til 1975, ikke kan få nogen som helst fordel af dette her?

Selvfølgelig er jeg indforstået med, at de, som har optaget lån før lovens vedtagelse, ikke skal have mere end den del, som de afdragsmæssigt er berettiget til ifølge den løbetid, lånet har. Men det må administrativt være muligt at sige, at den, der har optaget lån i 1974, for den resterende del af afdragene må kunne indregne det kurstab, som herved fremkommer. Der kan være noget med, at man kan ombytte sine lån ifølge loven, og det kan selvfølgelig give administrative besværligheder, men det er, så vidt jeg ved, et fåtal; for langt de fleste, som har optaget lån, fordi det var nødvendigt for investeringerne, må det være rimeligt, at de også for de lån, som går forud for denne dato, får ret til at fradrage kurstabene på deres selvangivelse.

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om det ikke er muligt administrativt at medtage dem, som har optaget lån før lovens ikraft-

træden eller fra 1. januar 1976. Hvis ministeren ikke mener det, vil jeg gerne høre, hvilke administrative konsekvenser det vil give at sætte en dato som f. eks. 1974, eventuelt 1973.

Knud Jespersen (DKP):

Selv med et begrænset ungdomsbekendtskab med Bibelen forstår jeg, at kristeligt folkeparti og arbejderbevægelsen i Danmark ikke dyrker den samme gud. Jeg forstår også, at hvis man er fattig, skal man ikke komme til kristeligt folkeparti, men hvis man har nogle fradragsberettigede muligheder i denne skattejunglelov, der eksisterer, kan man trygt og roligt komme til kristeligt folkeparti, så vil man få hjælp.

Tilsyneladende ser det forslag, der ligger fra ministerens side, meget rimeligt ud, men vi kan ikke se, hvilke kontrolmuligheder der findes. Vi ved, at der i forvejen er et sted mellem 17 mill. og 19 mill. kr. i sorte penge, som ikke beskattes, og det beløb vil vokse, hvis virksomhederne kan trække ukontrollerede valutatab fra i skat, og det er jo det, det drejer sig om.

Vi var modstandere af forslaget fra fremskridtspartiet om agio og er ligeledes imod dette forslag. Derfor er det ikke sikkert, vi kan stemme for det. Vi vil stille en række spørgsmål under udvalgsarbejdet og måske også ændringsforslag, fordi vi finder det overhovedet urimeligt, at kapitalister skal have ret til at optage billige finansielle lån i udlandet og så fradrage såvel renter som kurstab på dem, når det ikke er tilladt andre at gøre det. Vi ønsker ikke en liberalisering, men en skærpelse af dette område, således at kun det offentlige og de offentlige myndigheder får ret til at optage finansielle lån i udlandet. Driftslån og varekreditter ønsker vi ikke ændret, men vi må have en importkontrol og offentlig kontrol med udenlandske finansielle lån. Ellers aner vi endnu mindre om priser og profitter, end vi gør i dag, og det ser faktisk ret så slemt ud.

Alle disse ting vil vi vende tilbage til under udvalgsarbejdet, også når vore forslag til ændring af monopolloven kommer til første behandling. Vi er meget kølige og meget skeptiske over for denne lille detalje, som ligger i ministerens forslag, og vi er absolut imod fremskridtspartiets forslag. Vi ved, det har ét ganske bestemt formål,

[Knud Jespersen.]

nemlig at unddrage beskatning af penge, der burde være beskatningspligtige.

Wilhelm (VS):

Jeg skal gøre det meget kort ved denne første behandling. Vi er imod fremskridtspartiets forslag, som vi var det ved det tilsvarende forslag i foråret. Om regeringens forslag bliver jeg nødt til at tage forbehold, til vi har fået kigget nærmere på det i udvalget. Det eneste, kan jeg godt sige, der giver os en smule forhåndsinteresse for det forslag, er det, der er redegjort for i bemærkningerne, hvor man siger, at med den forskelsbehandling, der i dag finder sted, betyder det, at virksomheder, der er fortrolige med den gældende ligningspraksis på området, kan ligge og mingelere det sådan, at hvis de anser udsigten til kurstab for størst, anvender de den ene ordning, og hvis de anser udsigten til kursgevinst for størst, anvender de den anden ordning. Det kunne motivere at lave en ligestilling, hvis de mere kløgtige er i stand til at ride på den slags forskelligartede behandlinger af forskellige finansieringsformer. Til gengæld synes vi også, at hvis man vil bruge det som argument, som skatteministeren gør her i sine bemærkninger, må det også være muligt at give en eller anden slags fornemmelse af, hvilke provenumæssige virkninger det vil have. Selvfølgelig ikke under en hvilken som helst valutarisk udvikling, f. eks. brud på slangesamarbejdet — som jo i øvrigt ikke er noget samarbejde undtagen for dem, der er dumme nok til at indrette sig på det — men også f. eks. under givne forudsætninger: med den og den udvikling, hvor meget ville man så tro det kunne betyde at man fjerner den manipuleringsmulighed, der i dag ligger for de mere kyndige virksomheder til at spille på den ene eller den anden hest, alt efter hvordan de bedømmer udsigterne?

Glistrup (FP):

For at tale Jacob Paludansk, så er det danske valutaområde præget af torden i syd. Derfor var fremskridtspartiet i foråret meget utålmodig efter at få sit forslag på dette område gennemført og meget utilfreds med, at folketinget rejste hjem uden at have vedtaget fremskridtspartiets forslag forinden. Nu her bagefter kan vi jo

lykkeligvis sige, at der ikke brød noget lynvejr løs i sommerens løb vedrørende den danske valuta, men da faren nægtelig stadig er til stede, håber vi, at denne sag kommer hurtigt igennem ved en energisk indsats med hyppige møder i folketingets skatte- og afgiftsudvalg, således at vi i hvert fald ikke skal drage hjem på juleferie uden at have spørgsmålet løst.

Det er nemlig ikke blot således, at et lynvejr på dette område, hvis vi ikke har gennemført skattelovgivningen tilbørligt, vil kunne dræbe mange tilfældige virksomheder rundt omkring og dermed få yderligere brand til at gå ud over store dele af erhvervslivet, men det er også således, at selve vedtagelsen af forslagene i vidt omfang vil være en lynafleder, for nærmer tordenvejret sig til det danske område, vil man med den nuværende skattemæssige dis og dunkelhed opnå, at vi vil forværre vor valutasisituation ved, at mange med tordenvejret i antræk vil skynde sig og søge at indfri deres udenlandske gæld for ikke at komme til at lide ikke-fradragsberettigede tab, men det vil blive væsentlig bedre, hvis der dog i hvert tilfælde er fradragsretten at hælde sit hoved til.

Så er det selvfølgelig ikke helt ligegyldigt, om man gennemfører skatteministerens forslag eller fremskridtspartiets forslag, men fremskridtspartiet kan da for 96 pct.s vedkommende erklære sig fuldt tilfreds med det af ministeren fremsatte forslag; der er i virkeligheden sammenfald vedrørende de væsentlige problemer, der skal løses, i de to forslag. Der er, så vidt jeg kan se, kun fire nævneværdige forskelle, og deraf vedrører de tre endda noget set fra evighedens synsvinkel så ligegyldigt som overgangsproblemerne.

Den eneste virkelig materielle forskel er spørgsmålet, om vi får afgrænset lovens område rigtigt. Der er vi selvfølgelig alle sammen enige om, at det vil være administrativt helt fjollet, hvis en mand, der rejser til Mallorca — det være sig i forretningsmæssigt eller i privat øjemed — skal veksle sine pesetas tilbage, og så bliver resultatet 400 kr. gevinst eller 300 kr. tab, hvad det nu kan være, det skal selvfølgelig ikke ind på selvangivelsen. Så opstår problemet, hvordan vi kan udskille det område, som vi ikke har lyst til at have med ind under det her, fordi det ikke har den tilstrækkelige betydning. Der mener fremskridtspartiet, også efter at

[Glistrup.]

have hørt hr. Ømanns tale i dag, at den eneste praktisk mulige måde at gøre det på simpelt hen er at lave en beløbsafgrænsning, det dér med at sondre mellem privat og forretningsmæssig gæld er simpelt hen noget, der ikke kan lade sig gøre i praksis. Derfor må man på dette eneste væsentlige forskelspunkt mellem lovforslag nr. 49 og lovforslag nr. 82 foretrække den løsning, der er foreslået i lovforslag nr. 49. Tak, hr. Ømann, for, at vi for en gangs skyld har fået hjælp med hensyn til argumentation for det ene eller andet forslag. Det kriterium, som ministeren selv bruger i sin lovtekst, om, at det skal være gæld, der har tilknytning til erhvervsmæssig virksomhed, er jo aldeles håbløst at benytte i praksis, fordi vi jo alle sammen ved, at tingene flyder sammen, og at der kan føres lange og indviklede højesteretssager frem og tilbage om, hvorvidt en gæld har mest erhvervsmæssig eller mest privat tilknytning, og hvad den skal ind under, vi skaber simpelt hen en omfattende praksis, som kræver alt for megen spild af administrative ressourcer, og er der virkelig en mand, der lider et tab på 100.000 kr. eller 50.000 kr. vedrørende noget, der er rent privat — han har kaudioneret for sin fætter i Alaska, eller hvad han nu har gjort — ja, så er der den samme skatteevneforringelse for ham, som hvis det er en forretningsmand, der har købt nogle rejser i Alaska, hvorefter valutakurserne i mellemtiden er svinget. Derfor er forholdet det, at det ikke er noget velgennemtænkt kriterium, hverken teknisk eller materielt retfærdigt, ministeren bruger.

De andre tre forskelle vedrører som sagt bare overgangsbestemmelserne. Hr. Arne Bjerregaard ville jo gerne have, at vi lod denne lov træde i kraft sådan nogenlunde ved vedtagelsen eller måske endda lidt før, men jeg tror, det er ret vigtigt, at man af hensyn til skattekontrollen siger, at det skal være ved et skatteindkomstårs begyndelse, og det rammer ministeren selvfølgelig også i langt de fleste tilfælde rigtigt ved at sige 1. januar 1976, men for folk med skævt regnskabsår mener jeg faktisk, at vores kriterium i § 3, 1. punktum, er administrativt teknisk bedre af hensyn til ligningskontrollen.

Med hensyn til de kreditter, som er etableret før ikrafttrædelsen, men hvor tabet først konstateres på et senere tidspunkt, si-

ger fremskridtspartiet, at alt skal med efter konstateringstidspunktet, mens man fra regeringens side vil lave en undtagelse fra dette hovedprincip, som vi er enige i, ved at sige, at for visse ting, som man forsøger at afgrænse i sit forslags § 2, stk. 2, skal ikke gælde reglen om, at tabet er fradragsberettiget, når optagelsen er sket før ikrafttrædelsesdagen.

Også på det punkt tror jeg at regeringen har haft en noget mindre heldig hånd, for der kan virkelig komme mange afgrænsningssituationer om, hvilken del af et firmas tab der nu skal ind under § 2, stk. 2, og hvilken del der skal ind under lovens hovedregel i § 2, stk. 3. Jeg tror, det er bedre at følge fremskridtspartiets forslag.

Medens fremskridtspartiets forslag på dette punkt er lidt mere liberalt end regeringens, er regeringen omvendt noget mere liberal med hensyn til de tilfælde, hvor vi er enige om, at uanset stiftelsen før ikrafttrædelsen skal man regne med tabet, idet regeringen siger, man skal gå tilbage til det tidspunkt, hvor lånet blev optaget, hvor fordringen blev stiftet. Men det er skam svært, når vi skal tilbage på den måde til en fortidsperiode, hvor der ikke var fradragsret, for ofte er der jo tale om et løbende kreditmellemværende mellem en leverandør i udlandet og det danske firma, at finde frem til, om det, når tabet lides engang i september 1977, eller hvornår det sker, er opstået i november 1975 eller i august 1971. Det kan godt give en hel del tekniske vanskeligheder, og derfor foretrækker fremskridtspartiet også på dette fjerde punkt sit eget forslag som værende bedre end ministerens, hvor man altså tager sit udgangspunkt pr. lovens ikrafttræden.

Men disse fire småforskelle på forslagene skal selvfølgelig ikke fordunkle, at regeringens forslag for 96 pct.s vedkommende tilgodeser det rigtige formål, og det gælder derfor om hurtigst muligt at få en løsning på det. De fire spørgsmål er jo heller ikke indbyrdes sammenhængende, men kan i afslappet atmosfære diskuteres hver for sig, hvor man ved hvert enkelt finder frem til, hvad der nu kan dannes et flertal for, hvorefter man kan gennemføre det som ændringsforslag til det ene eller til det andet. Hovedsagen er, at vi ikke nu på ny rejser på ferie og har denne torden i syd hen over det dan-

[Glistrup.]

ske samfund, som den nuværende retstilstand er udtryk for.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for en venlig modtagelse af forslaget, også de ordførere, der var skeptisk indstillet og så visse problemer, idet jeg bemærkede, at samtlige ordførere gav tilsagn om at deltage i en saglig udvalgsbehandling til afklaring af de punkter, hvorom der hersker usikkerhed. Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger her, men nogle enkelte kan der nok være anledning til.

Der er måske anledning til at pege på, at nogle af de spørgsmål, der har været rejst, helt eller delvis er besvaret i udvalgsbetænkning nr. 753 af 17. oktober 1975, men det er klart, at i den udstrækning tingene rejses fra udvalget, vil vi bestræbe os på en hurtig besvarelse af spørgsmålene.

Jeg skal om de provenumæssige konsekvenser, som både hr. Ømann og hr. Wilhjelm var inde på, sige, at det, der jo er problemet med at angive et skøn på denne lovs område, er ukendskab til, hvordan valutakurserne vil udvikle sig fremefter. Det vil jo også være sådan, at en løvændring af denne karakter kan føre med sig, at der sker en vis forskydning i placeringen af valutalånene i fremtiden sammenlignet med fortiden. Det, vi har mulighed for, og som der også er gjort nogle refleksioner over i udvalgsbetænkningen, er at sige, hvordan det ville have set ud, hvis disse regler havde været gældende, således som valutaudsvingene har været bagud.

Hr. Ømann var inde på, at dette spørgsmål måske ikke var så vigtigt; jeg mener nu der er to grunde til, at det er en meget vigtig sag. Der er for det første den, at det danske samfund har en klar interesse i, at virksomhederne optager størst mulige lån i udlandet, det være sig løbende kreditter som finanslån, og her tror jeg, at forslaget vil bidrage til en mindre grad af usikkerhed og utryghed.

Det andet hensyn er, at en række virksomheder, i hvert fald i den periode, hvor vi har haft meget stramme lånelofter, følte sig tvunget ud på valutalånemarkedet, hvoraf adskillige mindre og mellemstore

virksomheder ikke har nogen form for erfaring på disse områder. Det er givet, at dette forslag først og fremmest er af betydning for de mindre og mellemstore virksomheder. De store virksomheder har jo ekspertise på området og har været i stand til at placere deres engagementer på låne markedet således, at der var en rimelig sandsynlighed for, at plusser og minusser kunne opveje hinanden. Derfor henvender forslaget sig i høj grad til de mindre og mellemstore virksomheder, og jeg kunne godt berette om adskillige henvendelser, jeg har fået fra sådanne virksomheder, der måske kun har en enkelt eller få produktioner med salg til et enkelt marked på udlandet. Derfor tror jeg, at det også af hensyn til disse virksomheder er vigtigt, at denne bestemmelse gennemføres.

Jeg skal til hr. Arne Bjerregaard sige, at usikkerheden om, hvad det var, der blev aftalt i septemberforliget, kan hr. Arne Bjerregaard ikke engang få afklaret ved at læse aftalen mellem de fem partier, for der står ikke noget om denne sag deri. Det er rigtigt, at jeg under forhandlingerne bekræftede, at regeringen havde sat dette udvalgsarbejde i gang, og at vi var indstillet på, så snart dette udvalg havde fremlagt sit materiale, at tage de skridt, som vi anså for forsvarlige.

Jeg vil gerne over for hr. Arne Bjerregaard og andre ordførere, der var inde på spørgsmålet om at give adgang til at fradrage, understrege, at dette forslag har to sider, dels at man skal indtægtsføre kursgevinster, dels har ret til fradrag for kurstab. Ser vi bagud, er der ikke meget, der tyder på, at der bliver noget særligt udsving på det offentliges skatteprovenu, men der bliver en forskydning imellem virksomhederne, og mange henvendelser til mig tager deres udgangspunkt i dette synspunkt: ja men vi er slet ikke interesseret i disse kursgevinster, for det, vi skal, er at producere en vare, som vi skal sælge, vi skal ikke spekulere i kursgevinster og kurstab; jeg tror, vi skal gøre os klart, at begge dele er inde i billedet.

Jeg skal til hr. Knud Jespersen sige, at der jo er kontrol på disse valutalån, og det fører også over i nogle af de bemærkninger, som hr. Glistrup var inde på i spørgsmålet omkring sontring. De definitioner, der arbejdes med her, såvel de kommercielle kre-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

ditter og finanslånene som de private lån, er kendte størrelser. Det er jo således, at disse lån skal bevilges og der i hver enkelt sag udstedes dokumenter fra Nationalbankens side.

Jeg skal endelig til hr. Glistrups bemærkninger om afgrænsningen sige, at det, som er midlet, er denne viden, vi har disse lån, men jeg vil gerne tilføje, at det er klart, som jeg også anfører i fremsættelsestalen, at virksomhederne skal kunne påvise, at der er tale om lån anvendt til erhvervsmæssige formål.

Jeg skal om ikrafttrædelsestidspunktet sige, at det er betænkeligt, hvis man bevæger sig ind på, at det skal have virkning for finanslån, der er optaget før 1. januar 1976. Det er det, fordi de virksomheder, der har optaget disse lån, har optaget dem ud fra den gældende forudsætning, de gældende skattelove, og det kan meget vel tænkes, at vi vil blive præsenteret for eksempler, hvor virksomheder med rette påstår, at de har optaget lånene i netop den eller den valuta af hensyn til deres forventninger på valutamarkedet. Derfor ville der være tale om, at vi giver os til at lovgive med tilbagevirkende kraft, netop fordi det ikke alene er et spørgsmål om, at vi giver adgang til en fradragsret, men fordi der også er en pligt til indkomstførelse af de gevinster, der måtte være. Men jeg er selvfølgelig parat til også på dette punkt at tilstille udvalget de oplysninger, der måtte ønskes.

Stetter (KF):

Hr. Ømann har såmænd ikke så forfærdelig meget at takke for. Renter af udenlandske finanslån er fradragsberettigede, hvad enten det drejer sig om erhvervsmæssige eller private lån; det sker der ingen ændring i. Så må hr. Ømann jo tænke på motiveeringen for denne begrænsning. Den økonomiske politik, som regeringen og folketingsflertallet har ført, har medført, at vi ligefrem tvinger virksomhederne ud på de udenlandske kapitalmarkeder, og derfor er det også rimeligt, at de får en ret til at fratække kurstab, men naturligvis også en pligt til at medregne kursavancer i deres skattepligtige indkomst. Hvad ville hr. Ømann ellers gøre?

Ømann (SF):

Det skal være en meget kort bemærkning til opklaring.

Jeg forstod på hr. Stetter, at hr. Stetter gik ind for regeringsforslaget, som sondrer mellem private lån og erhvervsmæssige lån. Dermed må han også sondre imellem private renter og erhvervsmæssige renter. Det var såmænd bare det, jeg takkede for. Jeg ved ikke, om min tak var for ilde anbragt og jeg har hørt forkert, men jeg forstod, at hr. Stetter støttede regeringsforslaget.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må lige sige til hr. Knud Jespersen, som mente, at vi vandrede i forskellige sfærer, at det kan godt være, vi gør det; men at kristeligt folkepartis stilling til dette forslag skulle være med til at fremme skattefiduser, er dog en uhyrlig påstand. Vi har med dette ønsket at være med til at fremme dansk erhvervsliv også til gavn for den arbejderklasse, som hr. Knud Jespersen taler så meget om. Hvis der er tale om almindelige skatteunddragelser, kan man ikke bare angribe én art, for med mit kendskab til almindeligt måneskinsarbejde tror jeg nok, at de, som har studeret såvel Mao som Das Kapital osv., heller ikke undlader at være med i dette ræs. Jeg må med skam notere, at også andre, som jeg ikke ønskede skulle gøre det, er med i dette ræs om skatteunddragelse, men det skyldes vel et almindelig moralsk forfald i relation til skattebetaling. Hr. Glistrup kan så sandelig have ret i, at den eneste måde, vi kan fjerne denne amoralske holdning på, selvfølgelig er ved at fjerne indkomstbeskatningen, men det vil hr. Knud Jespersen vel ikke være med til. Men at anklage én part fremfor en anden mener jeg er urigtigt i dette spil; for mangfoldige udnytter desværre vores skattelovgivning, og vi kan ikke lave en skattelovgivning uden huller.

Lad mig så sige til skatteministeren, som dog åbnede mulighed for, at vi i alt fald med hensyn til finanslån kunne diskutere, om man kan tage sådanne finanslån med, som er optaget før lovens ikrafttræden: selvfølgelig kun for den del af dem, som ligger efter lovens ikrafttræden. Jeg er klar over, at man ikke kan lave en frivillig ordning, for så er det jo kun dem, der har tab, som

[Arne Bjerregaard.]

vil være med; de, der har gevinst, vil ikke være med. Men det jeg synes er urimeligt, er, at vi netop i disse år har presset vort erhvervsliv ud på det udenlandske lånemarked og bagefter siger til dem: vel, vi skipper jer, som lå på lånemarkedet før 1976, medens dem, der ligger efter, tager vi i vores brede favn, de skal i alt fald have fordelene.

Det er nok teknisk muligt, men jeg ved altså stadig væk ikke, om det kan gøres på en retfærdig måde, og det vil jeg gerne være med til at diskutere i udvalget.

(Kort bemærkning).

Stetter (KF):

Hr. Ømann har opfattet min holdning korrekt. Jeg støtter regeringens forslag.

Glistrup (FP):

Jeg håber, at hr. Stetter kommer på bedre tanker, når vi kommer frem til udvalgsbehandlingen, for hr. Ømann har jo fuldstændig ret i, at det er præcis den sondring, som man har siddet i — hvor meget er det nu, det var vel i 1936, man begyndte at diskutere det — altså i 39 år, hvor man har fået fastslået, ikke mindst fra konservativ side under konservative finansministre, at den sondring, som hr. Stetter nu vil til at cementere i dansk låneskatteret, simpelt hen er uigennemførlig. Det vil den også vise sig at være, hvis regeringens forslag gennemføres, og der er ikke nogen som helst grund til at tro, at der vil være noget øget provenutab af nogen art ved at gennemføre fremskridtspartiets forslag. Selvfølgelig vil langt de fleste tab over 10.000 kr. overvejende skyldes erhvervsmæssige islæt, men enhver lånedisposition har en vis erhvervsmæssig islæt og en vis privat islæt, og regeringens forslag vil give gyselige ting med at finde ud af, hvad der nu er højest: rundetårn eller et tordenskrald.

(Kort bemærkning).

Knud Jespersen (DKP):

Jeg er helt enig i hr. Ømanns karakteristik af det forslag, vi behandler, og også af de problemstillinger, som hr. Stetter har fremdraget. Når jeg overhovedet tager ordet, er det for at takke for bekræftelsen på, at hr. Arne Bjerregaard har én gud og de almindeligt arbejdende har en anden gud.

Det er jo helt oplagt, at man kan løse problemerne ved at fritage alle for skat, for så er der ingen, der snyder i skat. Man kan jo også forbyde alle mænd at være mænd, så bliver der heller ingen voldtægtsforsøg.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Nu er det ikke religionen, vi skal ind på. Hvis hr. Knud Jespersen mener, at han har én gud og jeg har en anden gud, tror jeg sådan set, det er rigtigt, men at hr. Knud Jespersen skulle tegne hele den danske arbejderklasse, vil jeg dog stille mig særdeles tvivlende over for, og det er der sikkert også andre der vil.

Ministeren for skatter og afgifter (*Svend Jakobsen*):

Jeg tager kun ordet, fordi hr. Arne Bjerregaard fortolkede mit tilsagn om at bidrage med de oplysninger, udvalget måtte ønske også omkring problemerne med skæringsdagen, som et udtryk for, at jeg lukkede op for en mulighed for, at også finanslån skulle kunne trækkes længere bagud. Det var en overfortolkning. Jeg mener, at der ligger så store problemer her, at vi nødvendigvis må fastholde skæringspunktet for finanslån til 1. januar. Der er to sider i denne sag. Der er virksomheder, der har hentet gevinster hjem, virksomheder, der, som jeg sagde før, har truffet dispositioner ud fra, at disse regler fortsat var gældende. Og man vil også kunne se eksempler på, at der er virksomheder, der har haft et lån kørende i et par år og måske har haft valutatab og måske kunne få det opvejet i de kommende år, men hvor det nu bliver skattepligtig indkomst i modsætning til, hvad det var under de forudsætninger, der forelå, da man optog det pågældende lån. Jeg må derfor være meget betænkelig og advare mod at gennemføre lovgivning med tilbagevirkende kraft, når det for nogle skatteborgere fører til en forøget beskatning i forhold til de forudsætninger, de har truffet dispositionerne ud fra.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vædtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af skattekontrolloven. (Ændringer vedrørende pengeinstitutter m. fl.s oplysningspligt).

(Lovforslag nr. 78. Fremsat 13/11 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Grünbaum (S):

Der er jo efterhånden nærmest tradition for, at man her i folketinget enten i enighed eller i hvert fald med bred tilslutning gennemfører ændringer i skattekontrolloven for at forbedre vores skatteligning, og jeg vil gerne udtale håbet om, at også det nu foreliggende forslag gennemføres om ikke i fuldstændig enighed — det er nok umuligt med det nuværende folketingssammensætning — så dog med en bred tilslutning.

Må jeg først sige, at forslaget om, at også de kommunale skattemyndigheder nu skal kunne kræve oplysning i pengeinstitutterne til brug for deres skatteligning, må forekomme helt naturligt efter den udvikling, der i de senere år har været netop i den kommunale skatteligning, og derfor tror jeg heller ikke, at der om dette punkt skulle kunne blive nogen større uenighed her i folketinget. Det er jo, som ministeren siger det, de kommunale ligningsmyndigheder, der først og fremmest har brug for disse oplysninger. Jeg skal ikke gå i detaljer på dette punkt, det væsentlige er, at kommunerne nu får adgang til direkte at gå til kilden og få oplysningerne i banker, sparekasser osv.

For nogle år siden gennemførte vi jo i denne lov, skattekontrolloven, en hjemmel for de skattelignende myndigheder til på stedet at gennemgå en skatteydere regnskabsmateriale, og det blev også dengang vedtaget, at oplysninger fra én skatteyder kunne anvendes til kontrol med andre skatteydere, det havde man jo ikke kunnet hidtil; det er de såkaldte krydsrevisioner. Denne bestemmelse i skattekontrollovens

§ 6 er i og for sig generel, men for at der ikke skal være nogen som helst tvivl — ministeren siger, der kan være tvivl om, hvorvidt denne regel gælder for bankområdet — foreslås det, at der nu indsættes en udtrykkelig hjemmel også i § 8 c, der netop handler om bl. a. banker og sparekasser, som et nyt stk. 3, således at man ved en gennemgang på stedet af regnskabsmateriale i pengeinstitutterne m. v. kan sikre sig oplysninger til brug for skattekontrollen for såvel navngivne som unavngivne personer.

I anledning af den kritik af lovforslaget, der har været fremme i nogle aviser netop vedrørende dette punkt, må jeg sige, at en meget væsentlig part af denne kritik simpelt hen beror på ukendskab til skattekontrolloven. Man synes nemlig helt at have overset, at der allerede i den gældende skattekontrollov, den lov, vi har i dag, og som vi har haft i nogle år, er hjemmel til i banker, sparekasser og andre pengeinstitutter at indkræve et sådant oplysningsmateriale også for ikke navngivne. Derfor vil jeg gerne sige, at det forslag, der nu er fremsat, alene drejer sig om — og det vil jeg gerne understrege — hvorvidt man kan gå ud på stedet, altså gå hen i det pågældende pengeinstitut og dér sætte sig ned og finde frem til de forskellige ting gennem regnskabsmateriale, gennem bilag osv. Det er altså denne bestemmelse om, at man kan gå ud på stedet og gøre det, der er det nye i dette forslag. Jeg tror, at en sådan bestemmelse, der måske kan være lidt administrativt besværlig, på den anden side også kan være en hjælp for de pågældende pengeinstitutter, fremfor at de selv skal udarbejde og fremsende det forlangte materiale til skattevæsenet, altså et materiale, som — det vil jeg igen understrege — man i kraft af den gældende skattekontrollov kan indkræve fra skattemyndighederne i alle tilfælde.

Der er en enkelt ting, jeg ikke rigtig forstår i denne nye bestemmelse, og det vil jeg spørge ministeren om — jeg har ikke talt med ham om det i øvrigt — der står ikke noget hverken i fremsættelsestalen eller bemærkningerne om, hvorfor man ikke har medtaget advokater. Der er jo nok nogle, der vil synes, det var tiltrængt, at netop advokaters regnskabsbilag i visse tilfælde blev gennemgået af folk fra skattemyndighederne netop med henblik på skatteoplys-